

PASJA POSLA

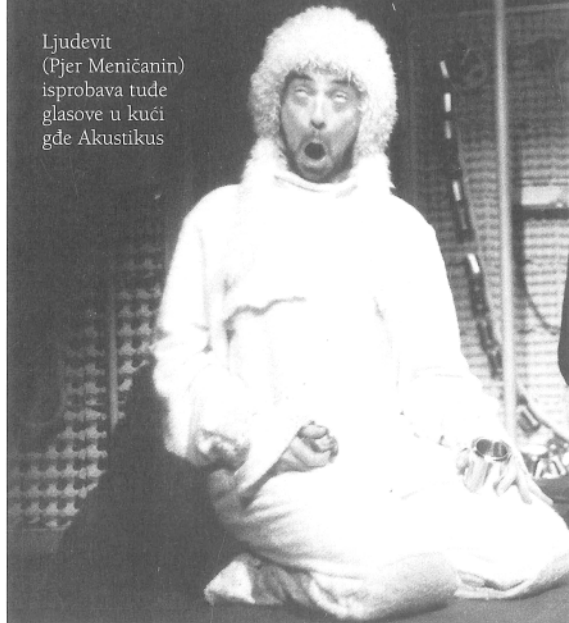
RENE MEDVEŠEK

Mr. *A's amazing make plays* (Č.P.G.A. u originalu) pri prvom čitanju, ili kako reći - gledano izvana - ostavlja dojam jednog duhovitog, vješto napisanog i vrlo igrivog komada za djecu; teksta, koji neodoljivo privlači da ga se postavi na scenu - on kao da vrvi adutima koji unaprijed jamče uspjeh predstave. No, kako se to često zbiva, i u našem se slučaju pokazalo da je za njegovo prebacivanje iz pisanog u igrano agregatno stanje bilo potrebno znatno više energije no što se na prvi pogled (bilo) dalo pomisliti. Štoviše, pokušavajući sada, naknadno, napraviti malu inventuru problema s kojima smo se pri tome radu sretali ili bolje rečeno još susrećemo, uočavam (pogledom iznutra) da je problema bilo toliko da bi bilo vrlo teško, a možda čak i nepotrebno, sve ih nabrajati ili čak analizirati u ovakvoj jednoj rubrici. No, možda ne bi bilo loše izdvojiti jedan od njih koji nas je, iako ne neočekivan, ipak prilično zatekao: problem igranja psa. Odmah valja naglasiti da nije riječ o glumačkom aspektu problema, jer je taj riješen sjajnom podjelom (od gospodina Meničanina i poneki bi pas o svojoj vrsti mogao naučiti nešto novo), nego o nečem što mi se ipak učinilo od širega kazališnog interesa.

Igrati životinju u kazalištu često može biti zahvalan glumački posao, osobito kad je riječ o čovjekolikoj figuri čija se životinjskost zapravo sastoji u naglašenoj karakterizaciji tog lika. No, igrati psa u Č.P.G.A. ili, točnije rečeno, uigrati ga, odnosno uvesti ga u predstavu - ta se zadaća pokazala pravim psećim poslom.

Naime, kada bi god na pokusima, nakon najave psa, G. Meničanin izašao na scenu oponašajući zdušno i odlično neko od svojih omiljenih pseta, među prisutnima prostrujila bi neka nelagoda i igra bi sama od sebe stala. Jednostavno, činilo se neumjesno, na neki način i ponižavajuće, da čovjek, glumac, dahćući upuže kao pas na scenu. A jednako tako, činilo se i nekako potpuno krivo, ako bi pak on "uhoda" lajući i režeći - to je više vuklo na *let iznad kukavičjega gnijezda*, nego na predstavu za djecu. Ta spoznaja ozbiljno je usporila početni rad na predstavi - počeli smo izbjegavati tu prvu pseću scenu. Ali bez psa i nismo baš mogli dalje. Pa smo onda pokušali štošta: da uđe na dvije noge, na četiri,

Ljudevit
(Pjer Meničanin)
isprobava tuđe
glasove u kući
gde Akustikus

Snimila: Sandra Vitaljić

potrbuške, poleduške, pa da ga se vuče ili gura, kotrlja, ili baca. I, na kraju, od svih pokušaja odabrali smo jedan, tek kao nužno zlo, uz pomoć kojega smo odlučili čekati trenutke boljeg nadahnuća...

Da bi se, naravno, nekoliko tjedana poslije, rješenje, kao uostalom i sva druga dobra rješenja, pojavilo samo od sebe. I, to tamo gdje smo ga najmanje očekivali. Kad se, naime, tijekom rada pokazalo da bi, dinamike radi, bilo dobro da svi glumci u predstavi budu prisutni na sceni od samoga početka - kao pripovjedači - pa da se onda postupno, jedan po jedan, kroz pripovijedanje preobražavaju u likove koje igraju - u tom trenutku dakle ista je ta sudbina zadesila i ulogu psa. A kada pas više nije morao ući na scenu kao pas, nego se na sceni, pred publikom, glumac u psa pretvarao - tada se i naš problem riješio sâm od sebe! Pokazujući publici kako se glumac zaigrava, i u psa uigrava, predstava dobiva jednu dimenziju *zaigranosti* u kojoj nijedna psina više nije nezgrapna ni neumjesna. I upravo, eto, zbog te *zaigranosti* učinilo mi se da bi, među inima, baš ovu zgodu bilo zgodno izdvojiti. Iako je riječ samo o jednom detalju rada na predstavi čini mi se da baš taj element *zaigranosti* u sebi sadrži ono što me u kazalištu najviše privlači.

Činjenica da se glumac "u dosluhu" s publikom u jednom trenutku predstave pretvara u psa (ili u crva?), kao da isto tako u jednom trenutku pretvara sve prisutne, dakle i publiku, u suigrače, su-dionike tog zaigravanja, zamišljanja. I kao da na poseban način povezuje glumca i predstavu s publikom, kao da takav čin živo i vrlo djelotvorno podsjeća na to da je kazalište u svojoj osnovi prostor igre, prave igre u kojoj je onda, naravno, sve moguće - kako psi koji hodaju, tako i ljudi koji laju. Kad se u kazalištu istinski *zaigramo*, onda i sve nekako bude točno i baš kako treba.

P.S. Pored svega ovoga, Pjeru pak kapa dolje.